

Haandværkere, der slutte sig sammen. Det er Smaafolk, der maaske yde et Par Kroner om Aaret og faa dannet en Forening, der saa yder 50 til 100 Kr. i Kontingent om Aaret. Det første, den gør, er at oprette en teknisk Skole. De laane Skolestuen i Sognet, faa en Lærer til Hjælp og sætte det i Gang. Her have vi saa atter noget, hvor Mestrene ikke tjene en eneste Øre ved, at deres Lærlinge faa en ordentlig Uddannelse ogsaa teoretisk. Men naar de paa den Maade have vist deres gode Villie ved at opretholde Skolen i 2. Aar paa egen Bekostning, kunne de faa et Statstilskud, der naturligvis er meget mindre end det, de selv have ydet. Saaledes gaar det overalt, og det er den Slags Virksomhed, som det ikke paa nogen Maade gaar an at slaa en Streg over, fordi Staten ikke har Raad. Saa fattige tror jeg ikke, vi ere, at vi behøve at nægte Penge til den Slags Ting.

Det er ikke alene paa Fagskolens Omraade, at man blankt nægter. Man truer ogsaa med at gøre det for de tekniske Skolers Vedkommende, idet man, hvor man endnu ikke har nedsat Tilskuddet, ved en Anmærkning paa Finansloven bestemmer, at de skulle sørge for, at Tilskuddet bliver fordelt mere end hidtil i Forhold til de stedlige Tilskud, der skaffes. Det er atter, fordi man mener, at det, Staten yder, skal staa i Forhold til, hvad de interesserede selv betale, og det er igen en urigtig Maalestok, ogsaa af den Grund, at det vil føre til, at fattigere Egne i Landet faa daarligere Skoler end de rigere, fordi der i de fattigere Egne sandsynligvis ikke kan findes saa mange selvbeskattende Folk, som ville ofre til saadanne Skoler, som i de rigere Egne eller store Byer. Det maa derfor være et urigtigt Princip.

Med Hensyn til de tekniske Skoler vil jeg give et Par Tal til Oplysning og Sammenligning. Disse Tal gælder Skolen i København, som maa siges at være særdeles godt stillet paa Finansloven, idet den ikke alene ikke har faaet Nedsættelse, men har faaet en Forhøjelse af Tilskuddet paa 15,000 Kr. Dette er sikkert ogsaa en Nødvendighed, ikke alene fordi Lærerne have været daarligt lønnede, men fordi Skolens Drift i det hele nødvendiggør det, naar den ikke skal kræve urimelige Ofre af sine Elever. Men saa har man til denne Forhøjelse udtrykkelig stillet den Betingelse, at Skolen skal forhøje Elevernes Kontingent med 25 pCt. Nu er Forholdet dette, at der her for Tinget eller

for Finansudvalget, eller hvor det var, for to Aar siden blev forelagt nogle statistiske Oplysninger vedrørende saadanne Skoler. Det viste sig, at i 19 tyske Skoler udgjorde Elevernes Bidrag i Aftenskolen gennemsnitlig 5 Kr. 57 Ø., i Stockholm 2 Kr. 98 Ø., i Gøteborg 2 Kr. 77 Ø., i Christiania 2 Kr. 15 Ø., men i København 8 Kr. 33 Ø. Det var altsaa allerede 4 Gange saa højt som i Christiania og 3 Gange saa højt som i de svenske Byer og henved dobbelt saa højt som i Tyskland. Nu forlanger man det yderligere forhøjet med $\frac{1}{4}$ som Betingelse for at give Skolerne det Tilskud, de trænge til. For Dag-skolen var Kontingentet pr. Maaned i Christiania 5 Kr., i Gøteborg 4 Kr., i Stockholm 2 Kr. 50 Ø. og i København 16 Kr. Og dette Elevkontingent, som maa svares paa teknisk Skole af en saadan ung Haandværker selv, hans Mester eller hans Fader, 16 Kr., skal altsaa forhøjes til 20 Kr. som Betingelse for, at Staten vil lade Tilskuddet blive staaende. Det er en urimelig Ting at ville fordyre denne Undervisning for den store Befolkning. Det er ikke nogen Undervisning for en enkelt Virksomhed, Tilgangen til Skolen kommer fra de ganske ubemidlede Samfundsklasser. Det kommer ingen Mestret, ingen Fabrikanter eller Millionærer til gode, men det er en demokratisk Undervisning, som kommer den ubemidlede unge Mand til gode, og skal nu Betalingen for denne Undervisning til den unge Haandværker, en Undervisning, som kun er en Fortsættelse af Folkeskolens Undervisning, virkelig sættes op til mere end 16 Kr. for Dag-skolen og mere end 8 Kr. 33 Ø. for Aftenskolen, naar Forholdet er dette, at Skolekontingentet allerede i Forvejen er saa meget højere end i de tilgrænsende Lande?

Jeg vil føje en Oplysning dertil, som jeg paa en Maade er ked af at fremkomme med. Jeg har sagt det før i Tinget, at det altid er en odios Ting at anstille Sammenligninger mellem Samfundsklasser, men naar man her fra Regeringens eller Sparekommissionens Side foreslaar saadanne Nedsættelser, kan jeg ikke lade være med at pege paa en Sammenligning mellem de tekniske Skoler og Højskolerne, idet deres Forhold er ret parallele: det er Skoler for den ene og den anden Gruppe af Landets Ungdom. Hist og her gribe de noget ind i hinanden, og de svare ret godt til hinanden. Højskolerne have efter de foreliggende Oplysninger noget over 8,000 Elever, og de have et Tilskud af 470,600 Kr. Der